

ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Jsme jedinou školou v okolí 10 km, která může splnit podmínku menšího počtu žáků ve třídách a umožnit tak integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných se skutečným individuálním přístupem během běžného celodenního výchovně vzdělávacího procesu. Naši školu navštěvuje řada žáků, u kterých byla diagnostikována specifická porucha učení či chování, případně další specifické poruchy. Při zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami škola uplatňuje především individuální přístup a předmět speciálně pedagogické péče.

Náš přístup k zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami spočívá především ve volbě vhodných forem a metod práce jednotlivými vyučujícími v konkrétních třídních kolektivech, které umožňují individuální rozvíjení schopností žáků. Při důsledném uplatňování tohoto přístupu se žáci vzájemně podporují, uvědomují si svůj význam pro kolektiv a význam kolektivu pro sebe a vnímají odlišnost jako podmínku efektivní spolupráce.

Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrná opatření realizuje škola a školské zařízení na základě pedagogické diagnostiky nebo doporučení z Pedagogicko- psychologické poradny.

Podpůrná opatření se člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ.

Při plánování a realizaci vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními vycházíme z podstaty specifické poruchy žáka a snažíme se o zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka. Závažný rámec pro zabezpečení základního vzdělávání všech žáků vymezuje RVP ZV, na základě něhož je vypracován ŠVP. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování **PLPP** a pro žáky s přiznanými

podpůrnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu **IVP**. PLPP a IVP zpracovává škola, konkrétně třídní učitel, na 2.stupni ve spolupráci s vyučujícími ostatních předmětů.

Na úrovni IVP je možné na doporučení ŠPZ **upravit očekávané výstupy stanovené ŠVP**, případně **upravit vzdělávací obsah** tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáků a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima. Tyto úpravy umožňuje RVP u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpory, kde je také možné přizpůsobit výběr učiva použitím tzv. minimálních očekávaných výstupů.

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními spočívajícími v úpravě vzdělávacích obsahů může být na doporučení ŠPZ zařazena **speciálně pedagogická intervence**. Počet vyučovacích hodin předmětu speciálně pedagogické péče je závislý na stupni podpory stanoveném ŠPZ.

Systém péče o žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními ve škole

- a) Pedagogická diagnostika - probíhá běžně ve výuce, při přetrvávajících výukových problémech je doporučeno navštívit PPP
- b) Návštěva v pedagogicko-psychologické poradně - na základě zprávy z vyšetření vypracuje škola PLPP (na dobu 3 měsíců), poté vyhodnocuje.
- c) Při vyšším stupni podpůrných opatření může být doporučen IVP, který vypracuje škola na období zpravidla 1 rok (na doporučení PPP nebo SPC). Vypracuje ho třídní učitel ve spolupráci s vyučujícími hlavních předmětů, vyhodnocuje každé pololetí.
- d) V odůvodněných případech je možné upravit délku vyučovacích hodin, případně prodloužit základní vzdělávání na deset ročníků
- e) Žákům s IVP je umožněno formativní hodnocení vzdělávání, pokud o něj požádají.

Zabezpečení výuky žáků se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním

Zde se jedná v převážné většině o žáky se specifickými vývojovými poruchami učení. Pro tyto žáky je charakteristické, že podávané školní výkony neodpovídají jejich rozumové úrovni. Svým obsahem se vzdělávací proces u žáků se SPU (specifické poruchy učení) zásadně neodlišuje od vzdělávání ostatních žáků. Vzhledem k tomu, že se poruchy projevují zpočátku hlavně v Čj, je zapotřebí, aby zejména v hodinách tohoto předmětu bylo přihlédnuto k jejich

postižení.

Pro tyto žáky jsou vyhrazeny časové bloky ambulantních nácviků (PSPP) určené především k reedukaci. Do bloků ambulantních nácviků mají možnost docházet všichni žáci, kterým byla diagnostikována specifická vývojová porucha učení a chování či vada řeči. Ambulantní nácviky vedou kvalifikované učitelky v době před začátkem vyučování nebo po skončení vyučování dle stanoveného časového rozvrhu, který je pravidelně aktualizován. Nácviky probíhají zpravidla individuálně (v rozsahu 30 minut na žáka), nebo výjimečně ve dvojicích. Vedoucí ambulantních nácviků spolupracují s rodiči, výchovnou poradkyní, PPP a aktivně spolupracují s ostatními učiteli při vytváření individuálních vzdělávacích plánů pro žáky.

Zabezpečení výuky žáků se sociálním znevýhodněním

Hlavním úkolem pedagoga je pomoci sociálně znevýhodněným žákům se začlenit mezi ostatní žáky, spolupracovat s rodinou a vhodně komunikovat. Dalším krokem je nasměrování žáka k metodikovi primární prevence a na jeho doporučení zvolit další postup. Škola dále nabízí žákům bezplatné doučování a některé zájmové aktivity.

Zabezpečení výuky žáků - cizinců

Zde je největšími problémy zvládnutí českého jazyka a odlišnost kulturního prostředí, ve kterém dítě žije. Škola nabízí pomoc při vyhledávání škol, kde jsou realizovány kurzy českého jazyka pro cizince. Zároveň jsme připraveni žáky začlenit do kolektivu dětí tak, aby byla zajištěna vzájemná velmi dobrá a přátelská komunikace mezi dětmi pro podporu osvojení základní slovní zásoby. Na tu je pak možné navázat při další výuce čtení, psaní a základů gramatiky. Rodinám můžeme poskytnout informace o pomáhajících institucích a zajistit individuální doučování.

Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Při zjišťování mimořádného nadání žáků škola spolupracuje s poradenským pracovištěm se souhlasem zákonných zástupců žáka a na základě závěrů odborného vyšetření sestavuje a realizuje IVP. Mimořádně nadaní žáci mohou být přeřazeni do vyššího ročníku na základě komisionální zkoušky nebo jim může být nabídnut přestup na ZŠ s rozšířenou výukou předmětů nebo vstup na víceleté gymnázium. V případě potřeby škola zajišťuje takovým žákům pomoc v přípravě na přijímací řízení.

Individuální péče pedagogických pracovníků o žáky se na škole projevuje zapojením a následně úspěchy žáků v soutěžích a olympiádách v různých oblastech vzdělávání.

Specifika mimořádně nadaných žáků:

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Žák svými znalostmi přesahuje stanovené požadavky, má problematický přístup k pravidlům školní práce, vytváří si vlastní pravidla, má sklon k perfekcionismu, má kontroverzní způsob komunikace, vlastní pracovní tempo, vytváří vlastní postupy řešení úloh, které umožňují kreativitu. Jsou málo ochotni ke spolupráci v kolektivu, rychle se orientují v učebních postupech, mají zálibu v řešení problémových úloh zvláště ve spojitosti s vysokými schopnostmi oboru. Kvalitně se koncentrují, mají dobrou paměť, nacházejí kreativní postupy, mají vhled do vlastního učení a zvýšenou motivaci k rozšiřování základního učiva do hloubky, především ve vyučovacích předmětech, které reprezentují nadání dítěte. Potřebují projevit a uplatnit znalosti a dovednosti ve školním prostředí.

Systém péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole

Škola je povinna využít pro podporu nadání a mimořádného nadání podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáků v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory. Při vyhledávání nadaných a mimořádně nadaných žáků je třeba věnovat pozornost i žákům se speciálními vzdělávacími potřebami.

- 1) Pedagogická diagnostika - učitelé přihlednou k naplnění specifík mimořádně nadaného žáky a doporučí vyšetření
- 2) Vyšetření v PPP a stanovení PLPP nebo IVP
- 3) Stanovení odpovědné osoby a její role v systému péče o nadané a mimořádně nadané žáky a pravidla pro zapojení dalších subjektů do systému péče
- 4) Další možnosti začlenění: doplnění, rozšíření a prohloubení vzdělávacího obsahu, zadávání specifických úkolů, zapojení do samostatných a rozsáhlejších prací a projektů, vnitřní diferenciací žáků v některých předmětech, přeskočení ročníku po vykonání rozdílových zkoušek, zahájení povinné školní docházky před dosažením šesti let věku

ŠVP a komplexní pojetí zabezpečení výuky pro žáky s různými vzdělávacími potřebami

Zpracování učebních osnov jednotlivých vyučovacích předmětů ve ŠVP do podoby konkrétních, jednoznačných, srozumitelných a hodnotitelných dovedností, umožňuje poměrně jednoduše uplatňovat individuální přístup k žákovi. Cílem výuky je vždy některá z konkrétních aktivních dovedností formulovaných jako konkretizovaný výstup žáka v učebních osnovách každého vyučovacího předmětu. Prostředkem jejího dosažení je uvedené konkretizované učivo. Rozsah konkretizovaného učiva lze v hodině přizpůsobit možnostem a schopnostem žáka. Pro žáky s různými vzdělávacími potřebami tak nemusejí být vytvářeny různé učební osnovy.

Mimo to klademe důraz na důsledné uplatňování výchovně vzdělávacích strategií ŠVP ve výuce a vhodně zvolené formy a metody práce vyučujícími. Při nestandardních situacích vždy spolupracujeme s výchovnou poradkyní a metodičkou primární prevence ve škole a dále pak s s PPP.

Prevence sociálně patologických jevů na základě preventivního programu

Metodik prevence vytváří ve spolupráci s pedagogickým týmem „Minimální preventivní program“ pro daný školní rok. Koordinuje jeho realizaci. Součástí prevence jsou metody výuky – otevřený dialog a vstřícný vztah učitele a žáka, komunikace s rodiči. Prevence probíhá i v rámci výuky jednotlivých vzdělávacích oblastí i při realizaci průřezových témat.

Metodik a výchovný poradce jsou v kontaktu s oddělením péče o dítě příslušných úřadů a kurátory pro děti a mládež a sdruženími poskytující služby v této oblasti. Škola monitoruje rizika sociálně patologických jevů a při varovných signálech koordinuje postup metodik primární prevence spolupracuje s výchovným poradcem, svolává setkání s rodiči, konzultace s žáky a nabízí podporu a poradenství. Škola využívá vybrané programy v oblasti prevence sociálně patologických jevů. Do oblasti prevence jsou zapojeni žáci i prostřednictvím PEER programu dle aktuální nabídky.

Psychologická péče

Na všechny pedagogické pracovníky školy se mohou žáci kdykoli ve škole obrátit a požádat je o konzultaci a podporu v obtížných psychosociálních situacích. Výchovný poradce školy a

metodik primární prevence pomáhá s řešením konfliktů mezi žáky, podporuje optimální komunikaci mezi rodiči, učiteli a žáky. Podporuje rozvoj pozitivních vztahů a řešení konfliktů v rámci třídy. Nabízí individuální pohovory rodičům v případě psychosociální krize v souvislosti s péčí o děti, vztahem mezi rodiči a dítětem. Poskytuje konzultace a podporu učitelům v práci s žákem s potížemi v učení, v chování, v sebepojetí, ve vztahu k učiteli, k druhým lidem. Podává informace o dalších subjektech zajišťujících psychologickou a sociální péči.